

amBivalent

Business Comprehension nu

Begin jaren tachtig van de vorige eeuw werd ik bevangen door enthousiasme voor de volledige migratie van legacy naar relationeel. Ook zweefde mij het ideaal van bedrijfsbrede relationele databases voor ogen, waarop alle applicaties voor de hele organisatie zouden draaien. We hadden toen nog geen realistisch beeld van de omvang (type en instance level) van een dergelijk verondersteld bedrijfsbreed systeem, van de ononderhoudbaarheid, van de enorme hoeveelheden transacties en ga maar door. Beetje naïef nog. Maar waarom hebben we toen met het badwater (bedrijfsbrede database) ook het kind (bedrijfsinformatiemodel) weggespoeld? Je zou toch denken dat het voor organisaties een topprioriteit is om te weten wat er bedrijfsbreed aan informatie omgaat en om te proberen naar eenduidigheid te streven. Het overkoepelende bedrijfsinformatiemodel (Corporate Information Model) heeft echter nog steeds een schrikbarende lage prioriteit.

Wat is er gebeurd? De technologische mogelijkheden die voor individuele gebruikers en afdelingen in organisaties beschikbaar kwamen, hebben een chaotische downsizing veroorzaakt. Personal ICT-toepassingen prolifereren nu al twee decennia als virussen in alle organisaties en bedrijven. Doe het zelf calculatie-pakketten (van Visicalc tot Excel), desktop DBMS'en (van dBase tot Access) en gebruikersgestuurde communicatie- en groupware (van Lotus Notes tot Intranet) hebben elke medewerker of onderafdeling op de stoel van systeemontwikkelaar, operator én gebruiker van hun eigen systemen gezet. Twee decennia wildgroei van kleine deelapplicaties hebben voor elke organisatie zonder stevige ICT-regie – en dat was de regel – geleid tot minstens 10 applicaties per 100 medewerkers. Bedrijfsbreed is men het overzicht over de informatievoorziening vaak volledig kwijt.

En de grotere databases? Het kwam om diverse redenen niet tot volledige migratie. De mainframe-tak onderging en ondergaat door proprietary technische legacy en bestuurlijke voorzichtigheid voor veronderstelde grote afbreukrisico's, nog steeds een erg traag innovatie- en veranderingstempo. Feitelijk is het begrip stilstand vaak op zijn plaats. BI heeft vervolgens gezorgd voor extra 'slowdowning' van de migratie: legacy was geen bezwaar meer. Als het transactioneel bevredigend werkte, dan mocht het blijven. Er kwam ETL om de DWH's c.q. DM's te voeden en BI-fronts voor het verzorgen van de reporting. Dure takken van IT-sport ontstonden voor het afstemmen van verspreid en vaak steeds

anders opgeslagen data. Alleen al in CDI (Customer Data Integratie) gaan miljoenen om. En SOA is de haarlemmerolie voor de 'afstemming' van alles op alles. De nieuwe hype is EIM: gestructureerde en ongestructureerde data samen BI-rijp maken. Terloops is er één bijzonder succesvol worldwide 'database' ontstaan: Google's serverpark is op dit moment het enige echte 'mainframe'. Weliswaar bestaat alles uit ongestructureerde data, maar toch. Miljoenen transacties voor miljoenen concurrent gebruikers op eenzelfde gedistribueerde database, uniforme client/server-transacties en een standaard presentatielaag. Iedereen is er gek mee en de volgende hype (of is die er al?) zal zijn om ook deze informatie zo snel mogelijk 'ge-SOA-ed' en 'ge-BI-ed' te krijgen. Het is de hoogste tijd dat de information pull eens een keer prioriteit krijgt voor de technologie push. Vooralsnog naast BI en SOA – en voor sommige bedrijven al na SOA – is nu eerst aan de orde om bedrijfsbreed het overzicht (terug) te krijgen. Ik noem dat Business Comprehension: kennis van de eigen organisatie in de vorm van een gestandaardiseerde catalogus van alle soorten feiten die bedrijfsbreed van belang worden geacht. En dat bedrijfsinformatiemodel moet men dan wel goed onderhouden en gebruiken als enig referentiekader. Hier en daar wordt gewerkt aan zulke bedrijfsbrede feittypenmodellen en het is steeds een succes.

Binnen de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) zijn we al enkele jaren bezig een HAN-breed informatiemodel te realiseren: één geïntegreerd conceptueel informatiemodel dat richtinggevend is voor de volledige herinrichting van de administratieve organisatie. Inmiddels zijn ruim 6000 feittypen (het equivalent van ruim 700 tabellen) in kaart gebracht. Gekozen is voor volledige nieuwbouw (generatie) van de gewenste transactionele deelsystemen (inclusief gegenereerde web-applicaties), want downsizing op instance-niveau is uiteraard niet verboden en vaak wenselijk. Ook was uit het gestandaardiseerde feitenmodel eenvoudig een DWH te destilleren. Het bedrijfsinformatiemodel zien we als voorwaarde voor het evolueren van onze versnipperde informatieverwerking naar HAN-breed informatie-management van de administratieve organisatie (IMAO).

Guido Bakema

G.P. Bakema (guido.bakema@han.nl) is als lector Data Architectures & Metadata Management verbonden aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN).